

Het eerste alarm

Van de dag van de *Machtübernahme* af had Hitler met name aan de rechterzijde in Duitsland veler sympathie weten te winnen door het voeren van een onvervalst chauvinistische politiek. In kringen waar men zich innerlijk nooit bij de Vrede van Versailles had neergelegd, had men in de jaren na '33 aanvankelijk wellicht met enige beduchtheid, maar later met onverholven bewondering gadeslagen hoe de *Führer* zich straffeloos aan de ene vredesbepaling na de andere had weten te onttrekken. Het waren in die kringen slechts weinigen die van meet af aan het misdadig karakter van het nationaal-socialistische regime doorzagen en die bovendien beseften dat het nagenoeg zeker was dat Duitsland door Hitlers aggressieve politiek in een nieuwe wereldoorlog zou belanden. Tot die weinigen behoorde een beroepsofficier, kolonel Hans Oster. Jarenlang zou hij trachten, van binnen uit het Derde Rijk te ondermijnen. Met zijn leven zou hij er voor boeten: gearresteerd na de mislukte aanslag op Hitler van 20 juli '44, werd hij in april '45 in het concentratiekamp Flossenbürg opgehangen. In enkele woorden die hij aan zijn zoon achterliet, had hij nog uitdrukking weten te geven aan zijn overtuiging dat hij die van land- en hoogverraad beticht was, in werkelijkheid de normen van menselijk fatsoen geen moment verzaakt had. '*Wir bleiben alle bis zum letzten Atemzug*', zo had hij vastgelegd,

*'die anständigen Kerle wie wir es in der Kinderstube und in der Soldatenzucht gelernt haben. Es komme was da wolle! Furcht haben wir nur vor dem Zorn Gottes, wenn wir nicht sauber und anständig sind und unsere Pflicht nicht tun.'*¹

Oster was in 1888 als zoon van een Luthers predikant geboren. Hij werd beroepsofficier, nam deel aan de eerste wereldoorlog en kon nadien zijn carrière in de *Reichswehr*, het kleine beroepsleger van de republiek van Weimar, voortzetten. Hij was met hart en ziel monarchist. De eed van trouw die hij als jong officier aan keizer Wilhelm II afgelegd had, bleef voor hem zijn volle geldigheid behouden. Groot was zijn sympathie voor Nederland dat in 1919 geweigerd had, zijn keizer aan de Geallieerden uit te leveren en

¹ Aangehaald door E. Zeller: *Geist der Freiheit. Der 20. Juli (1954)*, p. 36.